

РЕЦЕНЗИЯ

от проф.д.пс.н. Галя Тодорова Герчева-Несторова, зам. ректор и
ръководител на катедра „Психология” – Варненски свободен университет
„Черноризец Храбър”

ОТНОСНО: научни трудове, представени за участие в обявения в ДВ, бр. 59 от 02.08.2011 конкурс за академичната длъжност «професор» във Варненски свободен университет «Черноризец Храбър» по професионално направление 3.2. Психология (Организационна психология, експериментална психология)

Конкурсът е обявен в Държавен вестник, брой 59 от 02.08.2011 г. и е в област на висше образование "Социални, стопански и правни науки", професионално направление "Психология" (организационна психология, експериментална психология) за нуждите на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”.

Рецензията е възложена по решение на Научно жури, определено със Заповед № 2424/ 30.09.2011 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър” (Протокол № 1 / 14.10.2011 г. от заседание на Научното жури).

Участие в конкурса е заявил единствен кандидат - доц. д-р Валери Стоилов Стоянов, доцент в катедра „Психология” при Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър”. Подадените документи са в съответствие с основните изисквания на Закона за развитие на

академичния състав в Република България и на Правилника за неговото прилагане за заемане на академичната длъжност „професор”.

Кандидатът предлага 57 броя научни трудове за рецензиране – всички след заемането на академичната длъжност „доцент”. Предмет на настоящата рецензия са:

- Три монографии;
- Учебни помагала и ръководства - 5 бр., на три от които той е автор, а на 2 съавтор;
- Научни студии – 5, от които една в съавторство и научни статии в периодични научни издания – 8, от които три в съавторство; общо - 13 бр.;
- Тридесет и пет доклада на научни конференции, симпозиуми, в годишници и в сборници у нас и в чужбина, от които осемнадесет са в съавторство.

Кандидатът представя за участие в конкурса и една рецензия, която не съм счела за целесъобразно да включа в трудовете, предмет на настоящата рецензия, а приемам като доказателство за неговата научна активност.

Монографиите, студиите и учебниците са издадени от утвърдени и авторитетни издателства: Варна, ВСУ "Черноризец Храбър", Враца, Псидо, Варна, ИК "Морски свят" и Maritime World Publishing House Ltd.

Значимостта на проблематиката, към която е ориентирана научноизследователската дейност на доц.д-р Валери Стоянов се доказва от позоваванията на резултатите от неговите изследвания от страна на други изследователи - според представената справка за цитиранията са забелязани 39 научни публикации, в които публикациите на кандидата са изрично упоменати.

Анализът на цялостното научно творчество на доц. д-р Валери Стоянов показва, че във фокуса на неговия задълбочен професионален интерес са две актуални психологически области – организационната психология и методологията, теорията и практиката на психологическите изследвания.

В монографичните изследвания („ Психичен стрес в организацията. Системен модел за изследване” и „ Човекът в организацията. Психологичен анализ”), както и в другите научни публикации, посветени на съвременните проблеми в организациите (5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 36, 37, 49, 53 от приложения списък) доц. д-р Валери Стоянов се разкрива като учен, който успява да открие дефицита от изследвания в тази област и да предложи свой оригинален изследователски модел - теоретичен и емпиричен. Безспорен принос е разработеният от автора системен модел за изследване на психичния стрес в организационна среда. Емпирично авторът доказва основната си идея, че в организационната среда „център на стреса”, разглеждан като процес, е индивидът и че обратната връзка е тази, чрез която интензивността на преживените последици от стреса оказва влияние върху следващите оценки на индивида за средата, кумулирането на стрес и избора на стратегиите за справяне с него. В изследванията си доц. д-р Валери Стоянов доказва, че нивото на кумулирания стрес е важен фактор при оценка на ефективността от използване на различните стратегии за справяне със стреса.

Оригинални в изследванията на организационната среда са идеите на доц. д-р Валери Стоянов като ключов фактор при оценка на ефективността и ефикасността на организацията да се отчита „психофизиологичната цена на дейността” на служителите, систематизирани са множество подходи и стратегии за управление и справяне със стреса, предложени са модели за

анализ на взаимоотношенията „ръководител-подчинен“, за вземане на управленски решения в специфични условия на дефицит на информация и време, предложени подходи за оценка и развитие на лидерско поведение.

Монографичното изследване „Теория и практика на експерименталното психологично изследване“, както и другите публикации, които са в областта на експерименталната психология (30, 41, 42, 45, 54, 55 от приложения в документите списък) разкриват афинитета на кандидата към разработването на методологичните, теоретичните, етични и практически проблеми, които съпровождат всяко психологическо изследване. В своите разработки авторът защитава идеята за разширяване на предмета на експерименталната психология чрез включването на алтернативни на експеримента изследователски подходи, които са приложими за проверка на каузални връзки, преди да се пристъпи към експеримент. В част от публикациите си той разработва класификация на методите за изследване на психологията в зависимост от целите на изследването и дейността на изследователя, дефинира основни принципи за провеждане на психологично изследване в рамките на психологичния подбор, аргументирано обосновава диференциацията между корелационните, истинските експериментални и квазиекспериментални изследователски планове и изследването на едно единствено лице и т.н.

Научните публикации доказват, че авторът умее да открива актуални в теоретичен план и приложни проблеми и да ги изследва в дълбочина с изключителна прецизност и научна точност. Нещо повече, авторът умее и да адаптира своите научни постижения към процеса на обучение. Доказателство за това са учебните помагала (53, 54, 55, 56, 57, 58), които осигуряват дисциплините, по които той преподава. По този начин доц. д-р В.Стоянов допринася за това, обучаемите да усвоят модерни знания, да мислят с точен категориен апарат, да изграждат изследователски и

практически умения, да проявяват творчество и отговорност към професионалната си подготовка.

Под научното ръководство на доц.д-р В. Стоянов са разработени и успешно защитени докторска дисертация, бакалавърски и магистърски тези.

Биографични данни на кандидата

Доц. д-р Валери Стоянов е роден на 31.10.1961 г. Завършва Висше военноморско училище „Н. Й. Вапцаров” - гр. Варна през 1985 г. От 1985 г. до октомври 1990 г. работи като корабен и щабен офицер във ВМС и командир на курсантско подразделение във ВВМУ "Н. Й. Вапцаров". От 2001 г. до 2008 г. е ръководител на психофизиологична лаборатория и председател на комисия за психологичен подбор на кандидатите за студенти и курсанти на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров” - гр. Варна. От м. октомври 1990 г. и досега е преподавател по военна психология във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров”, като последователно заема длъжностите преподавател, главен асистент, а от 2002 г. - доцент. През 1999 г., след обучението си в докторантура, защитава дисертация, в резултат на което му е присъдена образователната и научна степен „доктор” по психология.

От 1999 г. започва работа последователно като хоноруван асистент и доцент във ВСУ "Черноризец Храбър", а от 2008 г. и до момента като доцент на основен трудов договор във ВСУ "Черноризец Храбър" - гр. Варна и на втори трудов договор във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров” - гр. Варна.

Владее отлично руски и английски език.

Преподавателска дейност на кандидата

Според представените справки за учебна натовареност доц. д-р Валери Стоянов има годишен хорариум по „Експериментална психология”, възлизащ на 300 часа упражнения и по „Организационна психология” 150 часа упражнения, което напълно отговаря на изискванията за конкурса. В обучението за образователно-квалификационна степен „магистър” той е титуляр на дисциплините „Стрес и личностни промени”, „Стрес и посттравматични стресови разстройства” и „Компютърни системи за психодиагностика”, „Социална психология”. Лекционните курсове на доц. д-р В.Стоянов са авторски и с присъщата му възискателност те са разработени в съответствие с последните научни постижения и се представят на съвременно методично ниво с използване на високи технологии в обучението.

Заклучение

Познавам лично научно-изследователската и преподавателска дейност на доц. д-р Валери Стоянов и считам, че той се ползва с името на авторитетен преподавател и изследовател сред студентите и професионалната колегия.

Напълно подкрепям определените като приноси постижения на доц. д-р В.Стоянов, а именно:

- систематизирани и обогатени са научните идеи в областта на организационната психология и методологията, теорията и практиката на психологичните изследвания
- разработени са оригинални идеи в организационната психология, в които психологичното ядро се явява човекът и неговите преживявания на и в организационната среда

- Синтезиран е нов системен модел за изследване на психичния стрес в организационна среда, който е и емпирично верифициран
- Предложени са ефективни стратегии за справяне със стреса, които са защитени от емпирични доказателства
- Доказана е практическата приложимост на повечето от защитените научни тези и идеи, които кандидатът разработва
- Създадени са модерни учебни пособия по експериментална психология и организационна психология, предлагат се възможности за самостоятелна работа, в съответствие с най-новите технологични възможности, които осигуряват високо ниво на интерактивност.

Предложение

Въз основа на всичко изложено по-горе, въз основа на моите преки дългогодишни впечатления от изследователската и преподавателска дейност на доц. д-р Валери Стоянов убедено предлагам на уважаемите членове на Научното жури да предложат доц. д-р Валери Стоилов Стоянов да заеме академичната длъжност „професор” в областта на висше образование "Социални, стопански и правни науки", професионално направление "Психология" (Организационна психология, експериментална психология).

02.11.2011 г.

Гр. Варна

Рецензент:

/ проф. д. пс.н. Галя Т. Герчева-Несторова /